

LIGJ
Nr. 9881, datë 28.2.2008

Zoja Leci Edu
Pac dyon Toude
edvire,
F. BOU
Eg/M
07.06

**PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË “MARRËVESHJEN PËR
TREGTINË ME AVIONËT CIVILË”**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në “Marrëveshjen për tregtinë me avionët civilë”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekretin nr.5656, datë 11.3.2008 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bamir Topi**

**MARRËVESHJE
MBI TREGTINË ME AVIONËT CIVILË**

Preambul

Firmëtarët¹ e Marrëveshjes mbi Tregtinë me Avionët Civilë, këtu e quajtur “kjo Marrëveshje”,

duke vënë re që ministrat më 12-14 shtator 1973 ranë dakord që tavolina e rrumbullakët e Tokios për bisedimet shumëpalëshe të tregtisë duhet të arrijë zgjerimin dhe liberalizimin e mëtejshëm të tregtisë botërore, ndërmjet të tjerash, nëpërmjet heqjes së vazhdueshme të pengesave të tregtisë dhe përmirësimin e kuadrit ndërkombëtar për sjelljen e tregtisë ndërkombëtare;

me dëshirën për të arritur lirinë maksimale të tregtisë botërore me avionët civilë, pjesët dhe pajisjet përkatëse, duke përfshirë shmangien e tarifave, dhe në masën më të madhe të mundshme, reduktimin ose eliminimin e efekteve të kufizimit apo deformimit të tregtisë;

me dëshirën për të nxitur zhvillimin e vazhdueshëm teknologjik të industrisë aeronautike mbi një bazë botërore;

me dëshirën për të dhënë mundësi të drejta dhe të barabarta konkurruese për aktivitetet e tyre me avionët civilë dhe për prodhuesit e tyre të marrin pjesë në zgjerimin e tregut botëror të avionëve civilë;

duke ditur rëndësinë e sektorit të avionëve civilë për interesat e tyre të përgjithshëm reciprokë ekonomikë dhe tregtarë;

¹Termi “Firmatarë” këtu përdoret me kuptimin e Palëve në këtë Marrëveshje

duke njohur që shumë Firmëtarë e shohin sektorin e avionëve si një përbërës tepër të rëndësishëm të politikave ekonomike dhe industriale;

në përpjekje të eliminimit të efekteve negative mbi tregtinë me avionët civilë që rrjedhin nga mbështetja qeveritare në zhvillimin, prodhimin dhe tregtimin e avionëve civilë, ndërsa duke njohur që një mbështetje e tillë qeveritare, si e tillë, nuk do të konsiderohej deformim i tregtisë;

me dëshirën që aktivitetet e tyre të avionëve civilë të zhvillohen mbi një bazë konkurruese sipas pikëpamjes tregtare dhe duke njohur që raportet qeveri-industri ndryshojnë së tepërmi ndërmjet tyre;

duke njohur detyrimet dhe të drejtat e tyre në bazë të Marrëveshjes së Përgjithshme për Tarifat dhe Tregtinë, këtu të quajtur "GATT", dhe në bazë të marrëveshjeve të tjera shumëpalëshe të negociuara nën kujdesin e GATT-it;

duke njohur nevojën për parashikimin e procedurave ndërkombëtare të njoftimit, konsultimit, mbikëqyrjes dhe zgjidhjes së mosmarrëveshjeve me qëllim sigurimin e një zbatimi të drejtë, të shpejtë dhe të efektshëm të dispozitave të kësaj Marrëveshjeje dhe ruajtjes së balancimit të të drejtave dhe detyrimeve ndërmjet tyre;

me dëshirën për të vendosur një kuadër ndërkombëtar që rregullon sjelljen e tregtisë me avionët civilë;

bien dakord si më poshtë:

Neni 1

Mbulimi i produktit

1.1 Kjo Marrëveshje zbatohet për produktet e mëposhtme:

- a) të gjithë avionët civilë,
- b) të gjithë motorët e avionëve civilë dhe pjesët si dhe përbërësit e tyre;
- c) të gjitha pjesët e tjera, përbërësit dhe pjesët dytësore të avionëve civilë;
- d) të gjithë simulatorët e fluturimeve tokësore dhe pjesët dhe përbërësit e tyre, pavarësisht nëse përdoren si pajisje origjinale apo zëvendësuese në prodhimin, riparimin, mirëmbajtjen, rindërtimin, modifikimin ose konvertimin e avionëve civilë.

1.2 Për qëllimet e kësaj Marrëveshjeje "avionë civilë" do të thotë: a) të gjithë avionët e ndryshëm nga avionët ushtarakë dhe b) të gjitha produktet e tjera të parashikuara në nenin 1.1 të mësipërm.

Neni 2

Taksat doganore dhe tarifa të tjera

2.1 Firmëtarët bien dakord:

2.1.1 Të eliminojnë më 1 janar 1980 ose në datën e hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje, të gjitha taksat doganore dhe tarifatat e tjera² të çdo lloji që caktohen për, ose në lidhje me importimin e produkteve, të klasifikuara për qëllime doganore në bazë të titullimeve të tyre përkatëse për tarifatat e renditura në aneks, nëse këto produkte janë për përdorim në një avion civil dhe montimin në të, në kuadrin e prodhimit, riparimit, mirëmbajtjes, rindërtimit, modifikimit ose konvertimit;

2.1.2 Të eliminojnë më 1 janar 1980 ose në datën e hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje të gjitha taksat doganore dhe tarifatat e tjera të çdo lloji që vihen për riparimet në avionët civilë;

² "Tarifa të tjera" ka kuptimin e nenit II të GATT-it.

2.1.3 Të përfshijnë në agjendën e tyre përkatëse GATT, në 1 janar 1980 ose në datën e hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje, trajtimin pa taksa ose të liruara nga taksat për të gjitha produktet e mbuluara nga neni 2.1.1 i mësipërm dhe për të gjitha riparimet e mbuluara nga neni 2.1.2 i mësipërm.

2.2 Çdo Firmëtar: a) miraton ose përshtat një sistem përdorimi fundor të administratës së doganave për t'u dhënë efekt detyrimeve të tij në bazë të nenit 2.1 të mësipërm; b) siguron që sistemi i tij i përdorimit fundor siguron trajtim pa taksa ose të lirë nga taksat që është i krahasueshëm me trajtimin e dhënë nga Firmëtarët e tjerë dhe që nuk është pengesë për tregtinë; dhe c) informon Firmëtarët e tjerë për procedurat e tij të administrimit të sistemit të përdorimit fundor.

Neni 3

Barrierat teknike për tregtinë

3.1 Firmëtarët vënë re që dispozitat e Marrëveshjes mbi barrierat teknike për tregtinë zbatohet për tregtinë me avionët civilë. Përveç kësaj, Firmëtarët bien dakord që kërkesat e certifikimit për avionët civilë dhe specifikimet për procedurat e operimit dhe mirëmbajtjes rregullohen, ndërmjet Firmëtarëve, nga dispozitat e Marrëveshjes për Barrierat Teknike për Tregtinë.

Neni 4

Prokurimi i drejtuar nga qeveria, nënkontratat e detyrueshme dhe detyrimet

4.1 Blerësit e avionëve civilë duhet të jenë të lirë të zgjedhin furnitorët mbi bazën e faktorëve tregtarë dhe teknologjikë.

4.2 Firmëtarët nuk u kërkojnë shoqërive ajrore, prodhuesve të avionëve ose subjekteve të tjera të përfshira në blerjen e avionëve civilë dhe as nuk ushtrojnë presion të paarsyeshëm mbi ta, për të prokuruar avionët civilë nga një burim i caktuar, që do të përbënte diskriminim ndaj furnitorëve të tjerë nga një Firmëtar.

4.3 Firmëtarët bien dakord që blerja e produkteve të mbuluara nga kjo Marrëveshje duhet të bëhet vetëm mbi bazën e një çmimi, cilësie dhe dorëzimi konkurrues. Në lidhje me aprovimin ose lidhjen e kontratave të prokurimit për produktet e mbuluara nga kjo Marrëveshje, një Firmëtar mund të kërkojë që firmave të tij të kualifikuara t'u jepet e drejta për mundësitë e biznesit mbi një bazë konkurruese dhe sipas kushteve jo më pak të favorshme se ato që u ofrohen firmave të kualifikuara të Firmëtarëve të tjerë³.

4.4 Firmëtarët bien dakord të mënjanojnë vendosjen e detyrimeve të çdo lloji për shitjen ose blerjen e avionëve civilë nga çdo burim i veçantë që do të përbënte diskriminim ndaj furnitorëve nga një Firmëtar.

Neni 5

Kufizimet tregtare

5.1 Firmëtarët nuk zbatojnë kufizime sasiore (kuota importi) ose kërkesa licencimi për importin për të kufizuar importet e avionëve civilë në një mënyrë jo në përputhje me dispozitat e zbatueshme të GATT-it. Kjo nuk përjashton sistemet e monitorimit ose licencimin për importet në pajtim me GATT-in.

³ Përdorimi i shprehjes "e drejta për mundësitë e biznesit. ... me kushte jo më pak të favorshme ..." nuk do të thotë që shumica e kontratave të dhëna firmave të kualifikuara të një Firmëtari u jep të drejtën firmave të kualifikuara të Firmëtarëve të tjerë për kontrata me shumica të ngjashme.

5.2 Firmëtarët nuk zbatojnë kufizime sasiore për kërkesat e licencimit për importet dhe të tjera të ngjashme për të kufizuar, për arsye tregtare ose konkurruese, eksportet e avionëve civilë të Firmëtarë të tjerë në një mënyrë jo në përputhje me dispozitat e zbatueshme të GATT-it.

Neni 6

Mbështetja qeveritare, kreditet e eksportit dhe marketimi i avionëve

6.1 Firmëtarët vënë re që dispozitat e Marrëveshjes mbi interpretimin dhe zbatimin e neneve VI, XVI dhe XXIII të Marrëveshjes së përgjithshme mbi tarifën dhe tregtinë (Marrëveshjes mbi subvencionet dhe masat kompensuese) zbatohen për tregtinë me avionët civilë. Ata afirmojnë që gjatë pjesëmarrjes së tyre në, ose në mbështetje të programeve për avionët civilë, ata përpiqen të mënjanojnë efektet negative mbi tregtinë me avionët civilë në kuptimin e neneve 8.3 dhe 8.4 të Marrëveshjes mbi subvencionet dhe masat kompensuese. Ata marrin gjithashtu parasysh faktorët e veçantë që zbatohen në sektorin e avionëve, veçanërisht mbështetjen e përhapur qeveritare në këtë fushë, interesat e tyre ekonomike ndërkombëtare dhe dëshirën e prodhuesve të të gjithë Firmëtarëve për të marrë pjesë në zgjerimin e tregut botëror të avionëve civilë.

6.2 Firmëtarët bien dakord që çaktimi i çmimit për avionët civilë duhet të bazohet në një vlerësim të arsyeshëm të kompensimit të të gjitha shpenzimeve, duke përfshirë shpenzimet jorrijdhëse të programeve, shpenzimet e identifikueshme dhe proporcionale të kërkimeve ushtarake dhe zhvillimit të avionëve, përbërësve dhe sistemeve që më vonë zbatohen për prodhimin e këtyre avionëve civilë, shpenzimet mesatare të prodhimit dhe shpenzimet financiare.

Neni 7

Qeveritë rajonale dhe lokale

7.1 Përveç detyrimeve të tyre të tjera në bazë të kësaj Marrëveshjeje, Firmëtarët bien dakord të mos kërkojnë apo inkurajojnë, drejtpërdrejt ose jo drejtpërdrejt, qeveritë dhe autoritetet rajonale dhe lokale, organet joqeveritare dhe organet e tjera të veprojnë në kundërshtim me dispozitat e kësaj Marrëveshjeje.

Neni 8

Mbikëqyrja, rishikimi, konsultimi dhe zgjidhja e mosmarrëveshjeve

8.1 Ngrihet një komitet mbi tregtinë me avionët civilë (këtu quhet "Komiteti"), që përbëhet nga përfaqësues nga të gjithë Firmëtarët. Komiteti zgjedh kryetarin e tij. Ai mblidhet kur është e nevojshme, por jo më pak se një herë në vit, me qëllim që t'u japë Firmëtarëve mundësinë të konsultohen për çdo çështje në lidhje me operimin e kësaj Marrëveshjeje, duke përfshirë zhvillimet në industrinë e avionëve civilë, për të përcaktuar nëse kërkohen amendime për të siguruar vazhdimësinë e tregtisë së lirë dhe të padeformuar, të shqyrtojnë çdo çështje për të cilën nuk ka qenë e mundur të gjendet një zgjidhje e pëlqyeshme nëpërmjet konsultimeve dypalëshe dhe të ushtrojnë ato përgjegjësi që u janë caktuar në bazë të kësaj Marrëveshjeje ose nga Firmëtarët.

8.2 Komiteti rishikon çdo vit zbatimin dhe operimin e kësaj Marrëveshjeje duke marrë parasysh objektivat e saj. Komiteti informon çdo vit Palët Kontraktuese të GATT-it në lidhje me zhvillimet gjatë periudhës së mbuluar nga ky rishikim.

8.3 Jo më vonë se fundi i vitit të tretë nga hyrja në fuqi e kësaj Marrëveshjeje dhe pas kësaj në mënyrë periodike, Firmëtarët ndërmarrin bisedime të tjera me qëllim zgjerimin dhe

përmirësimin e kësaj Marrëveshjeje mbi bazën e reciprocitetit të përbashkët.

8.4 Komiteti mund të ngrejë organe të tilla vartëse sipas nevojës për të mbajtur nën mbikëqyrje të rregullt zbatimin e kësaj Marrëveshjeje, për të siguruar një balancë të vazhdueshme të avantazheve të përbashkëta. Në mënyrë të veçantë, ai ngre një organ të përshtatshëm vartës, me qëllim sigurimin e një balance të vazhdueshme të avantazheve të përbashkëta, reciprocitetit dhe rezultateve të njëjlojta me qëllim zbatimin e dispozitave të nenit 2 të mësipërm në lidhje me mbulimin e produktit, sistemet e përdorimit fundor, taksat doganore dhe tarifa të tjera.

8.5 Çdo Firmëtar ofron shqyrtim favorizues dhe mundësi të përshtatshme për konsultimin e menjëhershëm në lidhje me përfaqësimet e bëra nga një Firmëtar tjetër në lidhje me çdo çështje që ka të bëjë me operimin e kësaj Marrëveshjeje.

8.6 Firmëtarët njohin nevojën e konsultimeve me Firmëtarët e tjerë në Komitet, me qëllim që të gjenden zgjidhje të pranueshme të përbashkëta para fillimit të një hetimi për të konstatuar ekzistencën, shkallën dhe efektin e çdo subvencionit të pretenduar. Në ato kushte të veçanta në të cilat nuk kryhen konsultime para fillimit të procedurave të brendshme, Firmëtarët njoftojnë menjëherë Komitetin në lidhje me fillimin e këtyre procedurave dhe hyjnë në konsultime të njëkohshme për të kërkuar një zgjidhje bashkërisht të pranueshme, që do të mënjanonte nevojën e masave kompensuese.

8.7 Nëse një Firmëtar mendon se interesat e tij tregtarë në prodhimin, riparimin, mirëmbajtjen, rindërtimin, modifikimin ose konvertimin e avionëve civilë janë cenuar ose mund të cenohen negativisht nga një veprim i një Firmëtari tjetër, ai mund të kërkojë rishikimin e çështjes nga Komiteti. Me një kërkesë të tillë, Komiteti mblidhet brenda tridhjetë ditësh dhe e rishikon çështjen sa më shpejt të jetë e mundur, me qëllim zgjidhjen e çështjeve të përfshira sa më shpejt të jetë e mundur dhe veçanërisht para zgjidhjes përfundimtare të këtyre çështjeve gjetkë. Në këtë kontekst, Komiteti mund të nxjerrë ato vendime ose rekomandime që mund të jenë të përshtatshme. Ky rishikim nuk cenon të drejtat e Firmëtarëve në bazë të GATT-it ose në bazë të instrumenteve të negociuara nga shumë palë në bazë të GATT-it, pasi ato cenojnë tregtinë me avionët civilë. Për qëllimet e ndihmës së shqyrtimit të çështjeve të përfshira, në bazë të GATT-it dhe instrumenteve të tilla, Komiteti mund të japë atë ndihmë teknike që mund të jetë e përshtatshme.

8.8 Firmëtarët bien dakord që në lidhje me çdo mosmarrëveshje në lidhje me një çështje të mbuluar nga kjo Marrëveshje, por që nuk mbulohet nga instrumente të tjera të negociuara nga disa palë në bazë të GATT-it, zbatohen, *mutatis mutandis*, dispozitat e neneve XXII dhe XXIII të Marrëveshjes së përgjithshme dhe dispozitat e mirëkuptimit në lidhje me njoftimin, konsultimin, zgjidhjen e mosmarrëveshjeve dhe mbikëqyrjen nga Firmëtarët dhe Komiteti, me qëllim gjetjen e zgjidhjes për këtë mosmarrëveshje. Këto procedura zbatohen gjithashtu për zgjidhjen e çdo mosmarrëveshjeje në lidhje me një çështje të mbuluar nga kjo Marrëveshje dhe nga një instrument tjetër i negociuar nga shumë palë në bazë të GATT-it, nëse për këtë bien dakord palët në mosmarrëveshje.

Neni 9

Dispozita të fundit

9.1 Pranimi dhe aderimi

9.1.1 Kjo Marrëveshje është e hapur për pranim, nëpërmjet nënshkrimit ose ndryshe, nga qeveritë palë kontraktuese në GATT dhe nga Komiteti Ekonomik Evropian.

9.1.2 Kjo Marrëveshje është e hapur për pranim, nëpërmjet nënshkrimit ose ndryshe, nga qeveritë që kanë aderuar provizorisht në GATT, me kushtet e lidhura me zbatimin e efektshëm të të drejtave dhe detyrimeve sipas kësaj Marrëveshjeje, që marrin parasysh të drejtat dhe detyrimet në instrumentet që parashikojnë aderimin e tyre të përkohshëm.

9.1.3 Kjo Marrëveshje është e hapur për aderim nga çdo qeveri tjetër me kushtet në lidhje me zbatimin e efektshëm të të drejtave dhe detyrimeve sipas kësaj Marrëveshjeje, që pranohen nga qeveritë dhe Firmëtarët, nëpërmjet depozitimit te Drejtori i Përgjithshëm i Palëve Kontraktuese të GATT-it të një instrumenti aderimi që përcakton kushtet e pranuar.

9.1.4 Në lidhje me pranimin, dispozitat e nenit XXVI:5 (a) dhe (b) të marrëveshjes së përgjithshme do të ishin të zbatueshme.

9.2 Rezervat

9.2.1 Rezervat nuk mund të bëhen për asnjë nga dispozitat e kësaj Marrëveshjeje pa pëlqimin e Firmëtarëve të tjerë.

9.3 Hyrja në fuqi

9.3.1 Kjo Marrëveshje hyn në fuqi më 1 janar 1980 për qeveritë⁴ që e kanë pranuar ose aderuar në të deri në atë datë.

9.4 Legjislacioni i brendshëm

9.4.1 Çdo qeveri që pranon ose aderon në këtë Marrëveshje siguron, jo më vonë se nga hyrja në fuqi e kësaj Marrëveshjeje, përputhshmërinë e ligjeve, rregulloreve dhe procedurave administrative me dispozitat e kësaj Marrëveshjeje.

9.4.2 Çdo Firmëtar informon Komitetin për çdo ndryshim të ligjeve dhe rregulloreve të tij, që kanë të bëjnë me këtë Marrëveshje dhe në administrimin e këtyre ligjeve dhe rregulloreve.

9.5 Amendimet

9.5.1 Firmëtarët mund të ndryshojnë këtë Marrëveshje duke pasur parasysh, ndër të tjera, eksperiencën e grumbulluar nga zbatimi i saj. Një amendim i tillë, në momentin që Firmëtarët kanë dhënë pëlqimin në pajtim me procedurat e përcaktuara nga Komiteti, nuk hyn në fuqi për ndonjë Firmëtar derisa të pranohet nga ky Firmëtar.

9.6 Tërheqja

9.6.1 Çdo Firmëtar mund të tërhiqet nga kjo Marrëveshje. Tërheqja hyn në fuqi me skadimin e dymbëdhjetë muajve nga data në të cilën merret njoftimi me shkrim i tërheqjes nga Drejtori i Përgjithshëm i Palëve Kontraktuese në GATT. Çdo Firmëtar me rastin e një njoftimi të tillë mund të kërkojë një mbledhje të menjëhershme të Komitetit.

9.7 Moszbatimi i kësaj Marrëveshjeje ndërmjet Firmëtarëve të veçantë

9.7.1 Kjo Marrëveshje nuk zbatohet ndërmjet dy Firmëtarëve nëse një prej Firmëtarëve, në momentin që pranon ose aderon në Konventë, nuk jep pëlqimin e për një zbatim të tillë.

9.8 Aneksi

9.8.1 Aneksi i kësaj Marrëveshjeje formon një pjesë përbërëse të saj.

9.9 Sekretariati

9.9.1 Kjo Marrëveshje dërgohet nga sekretariati i GATT-it.

9.10 Depozitimi

9.10.1 Kjo Marrëveshje depozitohet te Drejtori i Përgjithshëm i Palëve Kontraktuese të GATT-it, që i jep menjëherë çdo Firmëtari dhe çdo Palë kontraktuese të GATT-it një kopje të vërtetuar të saj dhe të çdo amendimi të saj në pajtim me nenin 9.5 dhe një njoftim të çdo pranimi të saj apo aderimi në të në pajtim me nenin 9.1, ose çdo tërheqje prej saj në pajtim me nenin 9.6.

9.11 Regjistrimi

9.11.1 Kjo Marrëveshje regjistrohet në pajtim me dispozitat e Nenin 102 të Kartës së Kombeve të Bashkuara.

⁴ Për qëllimet e kësaj Marrëveshjeje, termi "qeveri" mendohet të përfshijë organet kompetente të Komunitetit Ekonomik Europian. Për çdo qeveri tjetër, ajo hyn në fuqi në ditën e tridhjetë pas datës së pranimit ose aderimit në këtë Marrëveshjeje.

Bërë në Gjenevë, më dymbëdhjetë prill, një mijë e nëntëqind e shtatëdhjetë e nëntë në një kopje të vetme në gjuhët angleze dhe frënge, ku secili tekst është autentik, nëse nuk përcaktohet ndryshe në lidhje me listat e ndryshme në aneks⁵.

ANEKS
ME NDRYSHIMIN E PROTOKOLLIT (1986) QË NDRYSHON ADERIMIN NË
MARRËVESHJEN PËR TREGTINË ME AVIONËT CIVILË

Mbulimi i produktit

1. Mbulimi i produktit përcaktohet në nenin 1 të Marrëveshjes mbi Tregtinë me Avionët Civilë.

2. Firmëtarët bien dakord që produktet e mbuluara nga përshkrimet e renditura më poshtë dhe të klasifikuara si duhet për qëllimet e doganës në bazë të titujve të nomenklaturës së këshillit të bashkëpunimit të doganave për kodet e sistemit të harmonizuar të treguara të trajtohen pa taksa doganore ose pa tarifa, nëse këto produkte janë për përdorim në avionët civilë ose trajnerë të fluturimeve tokësore⁶ dhe për montimin në to, gjatë prodhimit, riparimit, mirëmbajtjes, rindërtimit, modifikimit ose shndërrimit të tyre.

3. Këto produkte nuk përfshijnë:

- një produkt të paplotë ose të papërfunduar, nëse nuk ka karakterin thelbësor të një pjese të plotë ose të përfunduar, përbërës, pjesë dytësore ose një objekt pajisjeje të një avioni civil ose trajneri të fluturimit tokësor (p.sh., një artikull që ka një numër të prodhuesit të avionit);

- materiale të çdo forme (p.sh. pëlhura, pllaka, forma profilesh, petëza, shufra, qyngje, tuba ose forma të tjera) nëse ato nuk janë prerë sipas madhësisë ose formës dhe/ose me formën për t'u montuar në avion civil ose në një trajner të fluturimeve tokësore (p.sh. një artikull që ka një numër pjese të prodhuesit të një avioni civil);

- lëndët e para dhe mallrat e konsumit.

4. Për qëllimet e këtij aneksi, "Ex" është përfshirë për të treguar që përshkrimi i produktit të përmendur nuk shteron të gjithë gamën e produkteve brenda titullimeve (të rishikuara) të nomenklaturës së këshillit të bashkëpunimit të doganave ose kodet e sistemit të harmonizuar të renditur më poshtë⁷.

⁵ Më 25 mars 1987, Komiteti vendosi që teksti në spanjisht i Marrëveshjes do të konsiderohet gjithashtu autentik.

⁶ Për qëllimet e nenit 1.1 të kësaj Marrëveshjeje, "simulatorë të fluturimeve tokësore" konsiderohen si trajnerë të fluturimeve tokësore sipas parashikimit të pikës 8805.20 të sistemit të harmonizuar.

⁷ Lista nuk është dhënë.

Permbajtja:LIGJ

Nr.9881, datë 28.2.2008

PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË "MARRËVESHJEN PËR TREGTINË ME AVIONËT CIVILË"

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në "Marrëveshjen për tregtinë me avionët civilë", sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligj

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.5656, datë 11.3.2008 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bamir Topi

MARRËVESHJE

MBI TREGTINË ME AVIONËT CIVILË

Preambul

Firmëtarët[1] e Marrëveshjes mbi Tregtinë me Avionët Civilë, këtu e quajtur "kjo Marrëveshje",

duke vënë re që ministrat më 12-14 shtator 1973 ranë dakord që tavolina e rumbullakët e Tokios për bisedimet shumëpalëshe të tregtisë duhet të arrijë zgjerimin dhe liberalizimin e mëtejshëm të tregtisë botërore, ndërmjet të tjerës nëpërmjet heqjes së vazhdueshme të pengesave të tregtisë dhe përmirësimin e kuadrit ndërkombëtar për sjelljen e tregtisë ndërkombëtare; me dëshirën për të arritur lirinë maksimale të tregtisë botërore me avionët civilë, pjesët dhe pajisjet përkatëse, duke përfshirë shmangien e tarifave, dhe në masën më të madhe të mundshme, reduktimin ose eliminimin e efekteve të kufizimit apo deformimit të tregtisë; me dëshirën për të nxitur zhvillimin e vazhdueshëm teknologjik të indus aeronautike mbi një bazë botërore; me dëshirën për të dhënë mundësi të drejta dhe të barabarta konkurruese për akti e tyre me avionët civilë dhe për prodhuesit e tyre të marrin pjesë në zgjerimin e tregut botëror të avionëve civilë;

duke ditur rëndësinë e sektorit të avionëve civilë për interesat e tyre të përgjithshëm reciprokë ekonomike dhe tregtarë;

duke njohur që shumë Firmëtarë e shohin sektorin e avionëve si një përbërës tepër të rëndësishëm të politikave ekonomike dhe industriale;

në përpjekje të eliminimit të efekteve negative mbi tregtinë me avionët civilë që rrjedhin nga mbështetja qeveritare në zhvillimin, prodhimin dhe tregtimin e avionëve civilë, ndërsa duke njohur që një mbështetje e tillë qeveritare, si e tillë, në të konsiderohej deformim i tregtisë;

me dëshirën që aktivitetet e tyre të avionëve civilë të zhvillohen mbi një bazë konkurruese sipas pikëpamjes tregtare dhe duke njohur që raportet qeveri-industri ndryshojnë së tepërmi ndërmjet tyre;

duke njohur detyrimet dhe të drejtat e tyre në bazë të Marrëveshjes së Përgjithshme për Tarifat dhe Tregtinë, këtu të quajtur "GATT", dhe në bazë të marrëveshjeve të tjera shumëpalëshe të negociuara nën kujdesin e GATT-it;

duke njohur nevojën për parashikimin e procedurave ndërkombëtare të njoftimit, konsultimit, mbikëqyrjes dhe zgjidhjes mosmarrëveshjeve me qëllim sigurimin e një zbatimi të drejtë, të shpejtë dhe të efektshëm të dispozitave të kësaj Marrëveshjeje dhe ruajtjes së balancimit të të drejtave dhe detyrimeve ndërmjet tyre;

me dëshirën për të vendosur një kuadër ndërkombëtar që rregullon sjelljen e tregtisë me avionët civilë;

bien dakord si më poshtë:

Neni 1

Mbulimi i produktit

1.1 Kjo Marrëveshje zbatohet për produktet e mëposhtme:

- a) të gjithë avionët civilë,
- b) të gjithë motorët e avionëve civilë dhe pjesët si dhe përbërësit e tyre;
- c) të gjitha pjesët e tjera, përbërësit dhe pjesët dytësore të avionëve civilë;
- d) të gjithë simulatorët e fluturimeve tokësore dhe pjesët dhe përbërësit e tyre, pavarësisht nëse përdoren si pajisje ori apo zëvendësuese në prodhimin, riparimin, mirëmbajtjen, rindërtimin, modifikimin ose konvertimin e avionëve civilë.

1.2 Për qëllimet e kësaj Marrëveshjeje "avionë civilë" do të thotë: a) të gjithë avionët e ndryshëm nga avionët ushtarakë dhe të gjitha produktet e tjera të parashikuara në nenin 1.1 të mësipërm.

Neni 2

Taksat doganore dhe tarifa të tjera

2.1 Firmëtarët bien dakord:

2.1.1 Të eliminojnë më 1 janar 1980 ose në datën e hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje, të gjitha taksat doganore dhe tarifën e tjerat [2] të çdo lloji që caktohen për, ose në lidhje me importimin e produkteve, të klasifikuara për qëllime doganore bazë të titullimeve të tyre përkatëse për tarifën e renditura në aneks, nëse këto produkte janë për përdorim në një avion dhe montimin në të, në kuadrin e prodhimit, riparimit, mirëmbajtjes, rindërtimit, modifikimit ose konvertimit;

2.1.2 Të eliminojnë më 1 janar 1980 ose në datën e hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje të gjitha taksat doganore dhe të tjera të çdo lloji që vihen për riparimet në avionët civilë;

2.1.3 Të përfshijnë në agjendën e tyre përkatëse GATT, në 1 janar 1980 ose në datën e hyrjes në fuqi të kësaj

Marrëveshjeje, trajtimin pa taksa ose të liruara nga taksat për të gjitha produktet e mbuluara nga neni 2.1.1 i mësipërm c për të gjitha riparimet e mbuluara nga neni 2.1.2 i mësipërm.

2.2 Çdo Firmëtar: a) miraton ose përshtat një sistem përdorimi fundor të administratës së doganave për t'u dhënë efekt detyrimeve të tij në bazë të nenit 2.1 të mësipërm; b) siguron që sistemi i tij i përdorimit fundor siguron trajtim pa taksa o lirë nga taksat që është i krahasueshëm me trajtimin e dhënë nga Firmëtarët e tjerë dhe që nuk është pengesë për tregt dhe c) informon Firmëtarët e tjerë për procedurat e tij të administrimit të sistemit të përdorimit fundor.

Neni 3

Barrierat teknike për tregtinë

3.1 Firmëtarët vënë re që dispozitat e Marrëveshjes mbi barrierat teknike për tregtinë zbatohet për tregtinë me avionët c Përveç kësaj, Firmëtarët bien dakord që kërkesat e certifikimit për avionët civilë dhe specifikimet për procedurat e operi dhe mirëmbajtjes rregullohen, ndërmjet Firmëtarëve, nga dispozitat e Marrëveshjes për Barrierat Teknike për Tregtinë.

Neni 4

Prokurimi i drejtuar nga qeveria, nënkontratat e detyrueshme dhe detyrimet

4.1 Blerësit e avionëve civilë duhet të jenë të lirë të zgjedhin furnitorët mbi bazën e faktorëve tregtarë dhe teknologjikë.

4.2 Firmëtarët nuk u kërkojnë shoqërive ajrore, prodhuesve të avionëve ose subjekteve të tjera të përfshira në blerjen e avionëve civilë dhe as nuk ushtrojnë presion të paarsyeshëm mbi ta, për të prokuruar avionët civilë nga një burim i cak që do të përbënte diskriminim ndaj furnitorëve të tjerë nga një Firmëtar.

4.3 Firmëtarët bien dakord që blerja e produkteve të mbuluara nga kjo Marrëveshje duhet të bëhet vetëm mbi bazën e çmimi, cilësie dhe dorëzimi konkurrues. Në lidhje me aprovimin ose lidhjen e kontratave të prokurimit për produktet e mbuluara nga kjo Marrëveshje, një Firmëtar mund të kërkojë që firmave të tij të kualifikuara t'u jepet e drejta për mundë biznesit mbi një bazë konkurruese dhe sipas kushteve jo më pak të favorshme se ato që u ofrohen firmave të kualifiku Firmëtarëve të tjerë[3].

4.4 Firmëtarët bien dakord të mënjanojnë vendosjen e detyrimeve të çdo lloji për shitjen ose blerjen e avionëve civilë r çdo burim i veçantë që do të përbënte diskriminim ndaj furnitorëve nga një Firmëtar.

Neni 5

Kufizimet tregtare

5.1 Firmëtarët nuk zbatojnë kufizime sasiore (kuota importi) ose kërkesa licencimi për importin për të kufizuar importet avionëve civilë në një mënyrë jo në përputhje me dispozitat e zbatueshme të GATT-it. Kjo nuk përjashton sistemet e monitorimit ose licencimin për importet në pajtim me GATT-in.

5.2 Firmëtarët nuk zbatojnë kufizime sasiore për kërkesat e licencimit për importet dhe të tjera të ngjashme për të kufiz për arsye tregtare ose konkurruese, eksportet e avionëve civilë te Firmëtarë të tjerë në një mënyrë jo në përputhje me dispozitat e zbatueshme të GATT-it.

Neni 6

Mbështetja qeveritare, kreditet e eksportit dhe marketimi i avionëve

6.1 Firmëtarët vënë re që dispozitat e Marrëveshjes mbi interpretimin dhe zbatimin e neneve VI, XVI dhe XXIII të Marrëveshjes së përgjithshme mbi tarifën dhe tregtinë (Marrëveshjes mbi subvencionet dhe masat kompensuese) zbatohet për tregtinë me avionët civilë. Ata afirmojnë që gjatë pjesëmarrjes së tyre në, ose në mbështetje të programeve për aviacion civilë, ata përpiqen të mënjanojnë efektet negative mbi tregtinë me avionët civilë në kuptimin e neneve 8.3 dhe 8.4 të Marrëveshjes mbi subvencionet dhe masat kompensuese. Ata marrin gjithashtu parasysh faktorët e veçantë që zbatohen në sektorin e avionëve, veçanërisht mbështetjen e përhapur qeveritare në këtë fushë, interesat e tyre ekonomikë ndërkombëtarë dhe dëshirën e prodhuesve të të gjithë Firmëtarëve për të marrë pjesë në zgjerimin e tregut botëror të avionëve civilë.

6.2 Firmëtarët bien dakord që caktimi i çmimit për avionët civilë duhet të bazohet në një vlerësim të arsyeshëm të kompensimit të të gjitha shpenzimeve, duke përfshirë shpenzimet jorrendëse të programeve, shpenzimet e identifikues dhe proporcionale të kërkimeve ushtarake dhe zhvillimit të avionëve, përbërësve dhe sistemeve që më vonë zbatohen në prodhimin e këtyre avionëve civilë, shpenzimet mesatare të prodhimit dhe shpenzimet financiare.

Neni 7

Qeveritë rajonale dhe lokale

7.1 Përveç detyrimeve të tyre të tjera në bazë të kësaj Marrëveshjeje, Firmëtarët bien dakord të mos kërkojnë apo inkurajojnë, drejtpërdrejt ose jo drejtpërdrejt, qeveritë dhe autoritetet rajonale dhe lokale, organet joqeveritare dhe organet tjera të veprojnë në kundërshtim me dispozitat e kësaj Marrëveshjeje.

Neni 8

Mbikëqyrja, rishikimi, konsultimi dhe zgjidhja e mosmarrëveshjeve

8.1 Ngrihet një komitet mbi tregtinë me avionët civilë (këtu quhet "Komiteti"), që përbëhet nga përfaqësues nga të gjithë Firmëtarët. Komiteti zgjedh kryetarin e tij. Ai mblidhet kur është e nevojshme, por jo më pak se një herë në vit, me qëllim t'u japë Firmëtarëve mundësinë të konsultohen për çdo çështje në lidhje me operimin e kësaj Marrëveshjeje, duke përfshirë zhvillimet në industrinë e avionëve civilë, për të përcaktuar nëse kërkohen amendime për të siguruar vazhdimësinë e tregut të lirë dhe të padeformuar, të shqyrtojnë çdo çështje për të cilën nuk ka qenë e mundur të gjendet një zgjidhje e pëlqyeshme nëpërmjet konsultimeve dypalëshe dhe të ushtrojnë ato përgjegjësi që u janë caktuar në bazë të kësaj Marrëveshjeje nga Firmëtarët.

8.2 Komiteti rishikon çdo vit zbatimin dhe operimin e kësaj Marrëveshjeje duke marrë parasysh objektivat e saj. Komiteti informon çdo vit Palët Kontraktuese të GATT-it në lidhje me zhvillimet gjatë periudhës së mbuluar nga ky rishikim.

8.3 Jo më vonë se fundi i vitit të tretë nga hyrja në fuqi e kësaj Marrëveshjeje dhe pas kësaj në mënyrë periodike, Firmëtarët ndërmarrin bisedime të tjera me qëllim zgjerimin dhe përmirësimin e kësaj Marrëveshjeje mbi bazën e reciprocitetit të përbashkët.

8.4 Komiteti mund të ngrëjë organe të tilla vartëse sipas nevojës për të mbajtur nën mbikëqyrje të rregullt zbatimin e kësaj Marrëveshjeje, për të siguruar një balancë të vazhdueshme të avantazheve të përbashkëta. Në mënyrë të veçantë, ai mund të krijojë një organ të përshtatshëm vartës, me qëllim sigurimin e një balance të vazhdueshme të avantazheve të përbashkëta, reciprocitetit dhe rezultateve të njëjlojta me qëllim zbatimin e dispozitave të nenit 2 të mësipërm në lidhje me mbulimin e tregut të produktit, sistemet e përdorimit fundor, taksat doganore dhe tarifa të tjera.

8.5 Çdo Firmëtar ofron shqyrtim favorizues dhe mundësi të përshtatshme për konsultimin e menjëhershëm në lidhje me përfaqësimet e bëra nga një Firmëtar tjetër në lidhje me çdo çështje që ka të bëjë me operimin e kësaj Marrëveshjeje.

8.6 Firmëtarët njohin nevojën e konsultimeve me Firmëtarët e tjerë në Komitet, me qëllim që të gjenden zgjidhje të pranueshme të përbashkëta para fillimit të një hetimi për të konstatuar ekzistencën, shkallën dhe efektin e çdo subven

pretenduar. Në ato kushte të veçanta në të cilat nuk kryhen konsultime para fillimit të procedurave të brendshme, Firmë njoftojnë menjëherë Komitetin në lidhje me fillimin e këtyre procedurave dhe hyjnë në konsultime të njëkohshme për të kërkuar një zgjidhje bashkërisht të pranueshme, që do të mënjanonte nevojën e masave kompensuese.

8.7 Nëse një Firmëtar mendon se interesat e tij tregtarë në prodhimin, riparimin, mirëmbajtjen, rindërtimin, modifikimin e konvertimin e avionëve civilë janë cenuar ose mund të cenohen negativisht nga një veprim i një Firmëtari tjetër, ai mund kërkojë rishikimin e çështjes nga Komiteti. Me një kërkesë të tillë, Komiteti mbledhet brenda tridhjetë ditësh dhe e rishik çështjen sa më shpejt të jetë e mundur, me qëllim zgjidhjen e çështjeve të përfshira sa më shpejt të jetë e mundur dhe veçanërisht para zgjidhjes përfundimtare të këtyre çështjeve gjetkë. Në këtë kontekst, Komiteti mund të nxjerrë ato vend ose rekomandime që mund të jenë të përshtatshme. Ky rishikim nuk cenon të drejtat e Firmëtarëve në bazë të GATT-it e bazë të instrumenteve të negociuara nga shumë palë në bazë të GATT-it, pasi ato cenojnë tregtinë me avionët civilë. P qëllimet e ndihmës së shqyrtimit të çështjeve të përfshira, në bazë të GATT-it dhe instrumenteve të tilla, Komiteti mund të atë ndihmë teknike që mund të jetë e përshtatshme.

8.8 Firmëtarët bien dakord që në lidhje me çdo mosmarrëveshje në lidhje me një çështje të mbuluar nga kjo Marrëveshje por që nuk mbulohet nga instrumente të tjera të negociuara nga disa palë në bazë të GATT-it, zbatohen, mutatis mutan dispozitat e neneve XXII dhe XXIII të Marrëveshjes së përgjithshme dhe dispozitat e mirëkuptimit në lidhje me njoftimin, konsultimin, zgjidhjen e mosmarrëveshjeve dhe mbikëqyrjen nga Firmëtarët dhe Komiteti, me qëllim gjetjen e zgjidhjes këtë mosmarrëveshje. Këto procedura zbatohen gjithashtu për zgjidhjen e çdo mosmarrëveshjeje në lidhje me një çës mbuluar nga kjo Marrëveshje dhe nga një instrument tjetër i negociuar nga shumë palë në bazë të GATT-it, nëse për k bien dakord palët në mosmarrëveshje.

Neni 9

Dispozita të fundit

9.1 Pranimi dhe aderimi

9.1.1 Kjo Marrëveshje është e hapur për pranim, nëpërmjet nënshkrimit ose ndryshe, nga qeveritë palë kontraktuese n GATT dhe nga Komuniteti Ekonomik Europian.

9.1.2 Kjo Marrëveshje është e hapur për pranim, nëpërmjet nënshkrimit ose ndryshe, nga qeveritë që kanë aderuar provizorisht në GATT, me kushtet e lidhura me zbatimin e efektshëm të të drejtave dhe detyrimeve sipas kësaj Marrëve që marrin parasysh të drejtat dhe detyrimet në instrumentet që parashikojnë aderimin e tyre të përkohshëm.

9.1.3 Kjo Marrëveshje është e hapur për aderim nga çdo qeveri tjetër me kushtet në lidhje me zbatimin e efektshëm të drejtave dhe detyrimeve sipas kësaj Marrëveshjeje, që pranohen nga qeveritë dhe Firmëtarët, nëpërmjet depozitimit të Drejtori i Përgjithshëm i Palëve Kontraktuese të GATT-it të një instrumenti aderimi që përcakton kushtet e pranuar.

9.1.4 Në lidhje me pranimin, dispozitat e nenit XXVI:5 (a) dhe (b) të marrëveshjes së përgjithshme do të ishin të zbatue

9.2 Rezervat

9.2.1 Rezervat nuk mund të bëhen për asnjë nga dispozitat e kësaj Marrëveshjeje pa pëlqimin e Firmëtarëve të tjerë.

9.3 Hyrja në fuqi

9.3.1 Kjo Marrëveshje hyn në fuqi më 1 janar 1980 për qeveritë[4] që e kanë pranuar ose aderuar në të deri në atë dat

9.4 Legjislacioni i brendshëm

9.4.1 Çdo qeveri që pranon ose aderon në këtë Marrëveshje siguron, jo më vonë se nga hyrja në fuqi e kësaj Marrëve: përputhshmërinë e ligjeve, rregulloreve dhe procedurave administrative me dispozitat e kësaj Marrëveshjeje.

9.4.2 Çdo Firmëtar informon Komitetin për çdo ndryshim të ligjeve dhe rregulloreve të tij, që kanë të bëjnë me këtë Marrëveshje dhe në administrimin e këtyre ligjeve dhe rregulloreve.

9.5 Amendimet

9.5.1 Firmëtarët mund të ndryshojnë këtë Marrëveshje duke pasur parasysh, ndër të tjera, eksperiencën e grumbulluar zbatimi i saj. Një amendim i tillë, në momentin që Firmëtarët kanë dhënë pëlqimin në pajtim me procedurat e përcaktu

nga Komiteti, nuk hyn në fuqi për ndonjë Firmëtar derisa të pranohet nga ky Firmëtar.

9.6 Tërheqja

9.6.1 Çdo Firmëtar mund të tërhiqet nga kjo Marrëveshje. Tërheqja hyn në fuqi me skadimin e dymbëdhjetë muajve nga da në të cilën merret njoftimi me shkrim i tërheqjes nga Drejtori i Përgjithshëm i Palëve Kontraktuese në GATT. Çdo Firmëtar m rastin e një njoftimi të tillë mund të kërkojë një mbledhje të menjëhershme të Komitetit.

9.7 Moszbatimi i kësaj Marrëveshjeje ndërmjet Firmëtarëve të veçantë

9.7.1 Kjo Marrëveshje nuk zbatohet ndërmjet dy Firmëtarëve nëse një prej Firmëtarëve, në momentin që pranon ose aderon në Konventë, nuk jep pëlqimin e për një zbatim të tillë.

9.8 Aneksi

9.8.1 Aneksi i kësaj Marrëveshjeje formon një pjesë përbërëse të saj.

9.9 Sekretariati

9.9.1 Kjo Marrëveshje dërgohet nga sekretariati i GATT-it.

9.10 Depozitimi

9.10.1 Kjo Marrëveshje depozitohet te Drejtori i Përgjithshëm i Palëve Kontraktuese të GATT-it, që i jep menjëherë çdo Firmëtari dhe çdo Palë kontraktuese të GATT-it një kopje të vërtetuar të saj dhe të çdo amendimi të saj në pajtim me nenin 9.5 dhe një njoftim të çdo pranimit të saj apo aderimit në të në pajtim me nenin 9.1, ose çdo tërheqje prej saj në pajtim me nenin 9.6.

9.11 Regjistrimi

9.11.1 Kjo Marrëveshje regjistrohet në pajtim me dispozitat e Nenin 102 të Kartës së Kombeve të Bashkuara.

Bërë në Gjenevë, më dymbëdhjetë prill, një mijë e nëntëqind e shtatëdhjetë e nëntë në një kopje të vetme në gjuhët angleze dhe frënge, ku secili tekst është autentik, nëse nuk përcaktohet ndryshe në lidhje me listat e ndryshme në aneks[5].

ANEKS

ME NDRYSHIMIN E PROTOKOLLIT (1986) QË NDRYSHON ADERIMIN NË MARRËVESHJEN PËR TREGTINË ME AVIONËT CIVILË

Mbulimi i produktit

1. Mbulimi i produktit përcaktohet në nenin 1 të Marrëveshjes mbi Tregtinë me Avionët Civilë.

2. Firmëtarët bien dakord që produktet e mbuluara nga përshkrimet e renditura më poshtë dhe të klasifikuara si duhet për qëllimet e doganës në bazë të titujve të nomenklaturës së këshillit të bashkëpunimit të doganave për kodet e sistemit të harmonizuar të treguara të trajtohen pa taksa doganore ose pa tarifa, nëse këto produkte janë për përdorim në avionët civilë ose trajnerë të fluturimeve tokësore[6] dhe për montimin në to, gjatë prodhimit, riparimit, mirëmbajtjes, rindërtimit, modifikimit ose shndërrimit të tyre.

3. Këto produkte nuk përfshijnë:

- një produkt të paplotë ose të papërfunduar, nëse nuk ka karakterin thelbësor të një pjese të plotë ose të përfunduar, përbërës, pjesë dytësore ose një objekt pajisjeje të një avioni civil ose trajneri të fluturimit tokësor (p.sh., një artikull që ka një numër të prodhuesit të avionit);

- materiale të çdo forme (p.sh. pëlhura, pllaka, forma profilesh, petëza, shufra, qyngje, tuba ose forma të tjera) nëse ato nuk janë prerë sipas madhësisë ose formës dhe/ose me formën për t'u montuar në avion civil ose në një trajner të fluturimeve tokësore (p.sh. një artikull që ka një numër pjese të prodhuesit të një avioni civil);

- lëndët e para dhe mallrat e konsumit.

4. Për qëllimet e këtij aneksi, "Ex" është përfshirë për të treguar që përshkrimi i produktit të përmendur nuk shteron të gjithë gamën e produkteve brenda titullimeve (të rishikuara) të nomenklaturës së këshillit të bashkëpunimit të doganave ose kode e sistemit të harmonizuar të renditur më poshtë[7].

---

[1] Termi "Firmatarë" këtu përdoret me kuptimin e Palëve në këtë Marrëveshje.

[2] "Tarifa të tjera" ka kuptimin e nenit II të GATT-it.

[3] Përdorimi i shprehjes "e drejta për mundësitë e biznesit. ... me kushte jo më pak të favorshme ..." nuk do të thotë që shuma e kontratave të dhëna firmave të kualifikuara të një Firmëtari u jep të drejtën firmave të kualifikuara të Firmëtarëve të tjerë për kontrata me shuma të ngjashme.

[4] Për qëllimet e kësaj Marrëveshjeje, termi "qeveri" mendohet të përfshijë organet kompetente të Komunitetit Ekonomik Europian. Për çdo qeveri tjetër, ajo hyn në fuqi në ditën e tridhjetë pas datës së pranimit ose aderimit në këtë Marrëveshjeje.

[5] Më 25 mars 1987, Komiteti vendosi që teksti në spanjisht i Marrëveshjes do të konsiderohet gjithashtu autentik.

[6] Për qëllimet e nenit 1.1 të kësaj Marrëveshjeje, "simulatorë të fluturimeve tokësore" konsiderohen si trajnerë të fluturimeve tokësore sipas parashikimit të pikës 8805.20 të sistemit të harmonizuar.

[7] Lista nuk është dhënë.